

आवित्येकवाच्ये ऋहो नो वो ह्यतेन्यवत् ।

गणार्थत्वाद नूहो तो विकल्पः प्रकृताविव ॥

प्रजापशुसम्पत्तिकामस्य ब्रह्मदेवत्यः पशुराम्नायते । यः
कामयेत प्रथेय पशुभिः प्रप्रजया जायेयेति स एतामविं वशाम-
दित्येभ्यः कामाया लभेतेति । वशा बन्ध्या कामाय कामुकेभ्य
इत्यर्थः । अत्र चोदकप्राप्ते मेधपतय इत्येकवचनान्तः शब्द
आदित्यानां ब्रह्मत्वाद्वचनान्तत्वेनोहनीयः । यथा मेधपति-
भ्यामिति द्विवचनान्त ऊह्यते, यथा वा पाशमित्येकवचनान्त
ऊह्यते, तद्वदिति चेत् । मैवं । प्रकृतामग्नीषोमयोगैकत्वमेक-
वचनान्तो ब्रूते, आदित्यानामपि गणैकत्वं समानमित्यनूहः ।
तस्मादविकृत एकवचनान्त इतरेण सह प्रकृताविवाचापि
विकल्प्यते । तत्रैवान्यच्चिन्तितं ।

कृष्णग्रीवादिके नोह ऊहो वास्य न पूर्ववत् ।

देवत्वं न गणस्यात ऊहो ब्रह्मतिवित्तया ॥

यूपैकादशिन्यामग्न्यादिदेवताः पशव आम्नाताः, प्रैवाग्ने-
येन वापयति मिथुनः सारस्वत्या करोति रेतः सौम्येन दधाति
प्रजनयति पौष्णेनेत्यादिना । ते च स्वनामभिरन्यत्राम्नाताः,
आग्नेयः कृष्णग्रीवः सारस्वती मेषी वभ्रुः सौम्यः पौष्णः श्याम
इत्यादिना । तत्रास्यैकवचनान्तस्य मेधपतिशब्दस्यादित्येखिवानूह
इति चेत् । मैवं । वैषम्यात् आदित्यगणस्य तत्र देवत्वं, इह
त्वेकैकस्यैव पृथग्देवत्वं, अतो ब्रह्मन् देवानभिधातुं ब्रह्मवचना-
न्तत्वमूहनीयं । तत्रैवान्यच्चिन्तितं ।